

DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizării nr.58g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 36 alin.(5) din Codul de executare al Republicii Moldova
(*încasarea cheltuielilor de executare de către executorul judecătoresc*)

nr. 34 din 14.06.2016

Monitorul Oficial nr.256-264/69 din 12.08.2016

* * *

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,

DI Aurel BĂIEȘU,

DI Igor DOLEA,

DI Tudor PANȚÎRU,

DI Victor POPA, *judecători*,

cu participarea dlui Eugeniu Osipov, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 19 mai 2016,

Înregistrată la aceeași dată,

Examinând admisibilitatea sesizării menționate,

Având în vedere actele și lucrările dosarului,

Deliberând la 14 iunie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „*Sumele ce urmează a fi încasate în calitate de cheltuieli de executare se încasează în baza unei încheieri emise de executorul judecătoresc, fără citarea părților. Încheierea este un document executoriu.*” din articolul 36 alin.(5) din [Codul de executare al Republicii Moldova, nr.443 din 24 decembrie 2004](#), ridicată de avocata Olesea Novițchi în dosarul nr.25-994/15, pendinte la Judecătoria Botanica, mun.Chișinău.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 19 mai 2016 de către judecătorul Virgiliu Buhnaci din cadrul Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din [Constituție](#), astfel cum a fost interpretat prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#), precum și al [Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională](#).

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 29 octombrie 2015, executorul judecătoresc Nicolae Nicolăescu a dispus printr-o încheiere încasarea de la Parascovia Jardan a cheltuielilor de executare, compuse din onorariu, taxe și speze, în sumă totală de 1253,25 lei, pentru executarea unui document executoriu din 18 noiembrie 2008, emis de Judecătoria Ialoveni.

4. La 11 noiembrie 2015, Parascovia Jardan a depus la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, o cerere prin care a solicitat anularea încheierii executorului judecătoresc din 29 octombrie 2015 privind încasarea cheltuielilor de executare.

5. În cadrul ședinței de judecată din 26 aprilie 2016, avocata sa, Olesea Novițchi, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „*Sumele ce urmează a fi încasate în calitate de cheltuieli de executare se încasează în baza unei încheieri emise de executorul judecătoresc, fără*

citarea părților. Încheierea este un document executoriu.” din articolul 36 alin.(5) din [Codul de executare](#), invocând încălcarea dispozițiilor articolelor 26, 114 și 115 din [Constituție](#).

6. Prin încheierea din 26 aprilie 2016, Judecătoria Botanica, mun.Chișinău, a admis cererea avocatului și a expediat sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 114 Înfăptuirea justiției

„Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.”

Articolul 115 Instanțele judecătorești

„(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

(2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializate.

(3) Înființarea de instanțe extraordinare este interzisă.

(4) Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sînt stabilite prin lege organică.”

8. Prevederile relevante ale [Codului de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004](#) (republicat în M.O., 2010, nr.214-220, art.704) sunt următoarele:

Articolul 2 Principiul legalității

„Executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.”

Articolul 36 Cheltuielile de executare

„[...]

(5) Partea interesată poate pretinde restituirea cheltuielilor de executare avansate prin înaintarea unei cereri executorului judecătoresc și prezentarea dovezilor de achitare a cheltuielilor. **Sumele ce urmează a fi încasate în calitate de cheltuieli de executare se încasează în baza unei încheieri emise de executorul judecătoresc, fără citarea părților. Încheierea este un document executoriu.** În cazul în care cheltuielile nu au fost avansate, executorul judecătoresc emite o încheiere de încasare a acestora în temeiul borderoului de calcul al cheltuielilor de executare.

[...]

(7) Încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare sau refuzul de emitere a unei astfel de încheieri pot fi contestate în modul prevăzut la art.66 al prezentului cod.”

Articolul 44 Drepturile și obligațiile părților

„(1) În procesul executării, părțile au dreptul:

[...]

k) să conteste actele executorului judecătoresc;

[...]

Articolul 66

Încheierile executorului judecătoresc

„[...]

(2) Încheierea executorului judecătoresc este executorie de drept din momentul emiterii și poate fi contestată, în termen de 10 zile de la data comunicării, în instanța de judecată în a cărei rază teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc, dacă legea nu prevede altfel. Contestarea încheierilor executorului judecătoresc nu poate fi temei de suspendare a executării, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că încasarea în mod unilateral și forțat a cheltuielilor de executare, printr-o încheiere a executorului judecătoresc, privează debitorul de dreptul de a-și argumenta poziția, de a prezenta probe, de a lua cunoștință de probele aduse de executorul judecătoresc în confirmarea cheltuielilor de executare.

10. De asemenea, autorul excepției consideră că încasarea cheltuielilor de executare presupune indubitabil un litigiu între părțile procedurii de executare, din moment ce una dintre părți ar putea obiecta referitor la quantumul sumelor încasate cu titlu de cheltuieli de executare sau temeinicia încasării pretinselor cheltuieli. Cu toate acestea, prevederile articolului 36 alin.(5) din [Codul de executare](#) oferă executorului judecătoresc dreptul de a încasa cheltuielile de executare în lipsa unei hotărâri judecătorești irevocabile, ceea ce încalcă dreptul debitorului la un proces echitabil.

11. Astfel, autorul excepției de neconstituționalitate pretinde că dispozițiile contestate contravin prevederilor articolelor 26, 114 și 115 din [Constituție](#).

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, în speță a [Codului de executare al Republicii Moldova, nr.443-XV din 24 decembrie 2004](#), ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că, fiind ridicată de avocata Olesea Novițchi în dosarul nr.25-994/15, aflat pe rolul Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din [Constituție](#), astfel cum a fost interpretat prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#).

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din [Constituție](#), presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „*Sumele ce urmează a fi încasate în calitate de cheltuieli de executare se încasează în baza unei încheieri emise de executorul judecătoresc, fără citarea părților. Încheierea este un document executoriu*” din articolul 36 alin.(5) din [Codul de executare](#).

17. Curtea constată că articolul 36 alin.(5) din [Codul de executare](#) stabilește procedura de încasare a cheltuielilor de executare de către executorul judecătoresc.

18. Curtea observă că autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 26, 114 și 115 din [Constituție](#).

19. Curtea reține că o prevedere legală poate constitui obiect al jurisdicției constituționale doar în cazul în care normele constituționale invocate au incidență asupra normelor contestate.

20. În acest sens, Curtea relevă că, potrivit articolului 24 alin.(2) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și articolului 39 din [Codul jurisdicției constituționale](#), sesizarea trebuie să fie motivată și să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele.

21. Curtea reține că executorii judecătorești sunt investiți de stat cu competența de a îndeplini activități de interes public, și anume executarea silită a documentelor executorii cu caracter civil, întocmind acte procesuale de autoritate publică, care au forța probantă specifică unui asemenea act (a se vedea art.1-3 din [Legea nr.113 din 17 iunie 2010](#) privind executorii judecătorești).

22. Curtea constată că încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare, emisă în condițiile legii, întrunește elementele unui act juridic administrativ, prin urmare, executorul judecătoresc nu are de soluționat un litigiu, ci doar stabilește sumele ce urmează a fi încasate în calitate de cheltuieli de executare.

23. De asemenea, Curtea observă că, în conformitate cu articolele 36 alin.(7), 44 alin.(1) lit.k) și 66 alin.(2) din [Codul de executare](#), încheierea executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare poate fi contestată, în termen de 10 zile de la data comunicării, în instanța de judecată. Astfel, persoana care se consideră vătămată în drepturile sale – creditorul sau debitorul obligației de plată – poate formula o contestație în instanța de judecată, în situația în care cheltuielile de executare nu ar fi stabilite conform dispozițiilor legale, accesul la justiție al părților nefiind restricționat.

24. În acest context, Curtea reține că dispozițiile constituționale cuprinse în art.114 privind înfăptuirea justiției și art.115 privind instanțele judecătorești nu au incidență în această cauză.

25. Cu referire la pretinsa încălcare a articolului 26 din [Constituție](#), care prevede dreptul la apărare, Curtea constată lipsa argumentelor pertinente și concludente prin care autorul excepției ar demonstra în ce măsură prevederile legale contestate încalcă normele constituționale invocate.

26. De altfel, Curtea nu poate reține critica formulată a textului legii în raport cu dispozițiile constituționale privind dreptul la apărare, întrucât textul legal ce face obiectul excepției nu împiedică participanții la procedura de executare să fie asistați de un avocat.

27. Prin urmare, Curtea reține că, în lipsa incidenței normelor de la articolele 114 și 115 din [Constituție](#) asupra prevederilor contestate și în lipsa temeiniciei precum că dispozițiile criticate impiedică asupra dreptului la apărare, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

În temeiul articolelor 26 alin.(1) și 31 din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#), articolelor 61 alin.(1) și (3) și 64 din [Codul jurisdicției constituționale](#) și pct.28 lit.d) din [Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională](#), Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a textului „Sumele ce urmează a fi încasate în calitate de cheltuieli de executare se încasează în baza unei încheieri emise de executorul judecătoresc, fără citarea părților. Încheierea este un document executoriu.” din articolul 36 alin.(5) din [Codul de executare al Republicii Moldova, nr.443 din 24 decembrie 2004](#), ridicată de avocatul Olesea Novițchi în dosarul nr.25-994/15, pendinte la Judecătoria Botanica, mun.Chișinău.*

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE **Alexandru TĂNASE**

Nr.34. Chișinău, 14 iunie 2016.